

I. WSTĘP

Od kilkunastu lat Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie przygotowuje i wydaje drukiem raporty o stanie środowiska. Pierwsze publikacje z serii Biblioteki Monitoringu Środowiska ukazały się na początku lat 90. Od tamtej pory wiele się zmieniło nie tylko w naszym otoczeniu, ale także w samej Inspekcji. Transformacja gospodarki, reforma administracyjna państwa, wejście Polski do Unii Europejskiej... Wszystkie te czynniki wpłynęły na możliwości i sposób oceny stanu środowiska naszego regionu.

W roku 1999, bezpośrednio po utworzeniu województwa podkarpackiego, dokonano w Inspekcji identyfikacji jego najważniejszych problemów ekologicznych. Do najważniejszych zaliczono wówczas: degradację powierzchni ziemi w okolicach kopalni siarki w Tarnobrzegu, Machowie i Baszni, zanieczyszczenia wód podziemnych wokół zakładów chemicznych dawnego COP, brak systemowych rozwiązań z zakresu gospodarki osadami ściekowymi, niewystarczającą infrastrukturę techniczną w zakresie ochrony wód i powierzchni ziemi w południowej części województwa.

Opracowany po upływie sześciu lat raport „Stan środowiska w województwie podkarpackim w 2005 roku” nie daje jednoznacznych podstaw do stwierdzenia, że wszystkie te problemy zostały już rozwiązane. Co więcej, w miarę rozwoju technik badawczych, ujawniły się nowe zagrożenia, przede wszystkim w odniesieniu do stanu powietrza atmosferycznego.

Na ukończeniu jest rekultywacja terenów zdegradowanych przez przemysł wydobywania i przetwórstwa siarki w okolicach Tarnobrzega i Machowa, natomiast nie do końca została zrehabilitowana dawna kopalnia w Baszni k/Lubaczowa. Utrzymują się zanieczyszczenia wód podziemnych w rejonie Dębicy, Pustkowa i Nowej Sarzyny; pojawiły się nowe zanieczyszczenia wód powierzchniowych w północno-zachodniej części województwa.

Nie potwierdziły się prognozy, co do możliwości wpływu na wody podziemne składowisk odpadów przemysłowych w Jaśle, ale kolejne wezbrania Wisłoki spowodowały odsłonięcie wysypiska Jasło-Nieglowice.

Znacznie zaawansowane są prace nad rekultywacją w Siedliskach największego w regionie składowiska osadów ściekowych, wytworzonych w Oczyszczalni Ścieków w Przemyślu. Równocześnie jednak, w miarę budowy kolejnych oczyszczalni ścieków i rozbudowy sieci kanalizacyjnej, przybywa komunalnych osadów ściekowych. Nie tylko w województwie podkarpackim, ale w całej Polsce nadal brak jest systemowych rozwiązań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania komunalnych osadów ściekowych.

Wydaje się, że kolejny, zidentyfikowany przed kilkoma laty problem, dotyczący braku wystarczającej infrastruktury na szczególnie cennym przyrodniczo południowym obszarze województwa, został rozwiązany. W wyniku klasyfikacji ogólnej jakości wód w rzekach badanych w 2005 roku, górne odcinki rzek w zlewni Sanu i Wisłoka oceniono jako wody dobrej jakości. W zakresie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego wszystkie strefy południowej części województwa zostały ocenione w klasie A. Systematycznej poprawie ulega gospodarka odpadami komunalnymi.

Wyrażam nadzieję, że podejmowane przez samorządy kolejne programy i projekty pozwolą na likwidację zaszłości, niekorzystnie wpływających na stan środowiska naszego regionu, jak również na zapobieganie i ograniczanie nowo ujawnianych zagrożeń dla środowiska.

Dziękując wszystkim, którzy mieli udział w przygotowaniu raportu, równocześnie zapraszam do lektury jego pełnej wersji na stronie www.wios.rzeszow.pl

Maria Suchy
Podkarpacki Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska